



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Biežāk pieļautās kļūdas ES fondu projektu iepirkumos

Daina Pulkstene

Juridiskā nodrošinājuma nodaļas vecākā eksperte – juriskonsulte
daina.pulkstene@cfla.gov.lv

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020



EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
struktūrfondi un
Kohēzijas fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

2017, Rīga



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Biežāk konstatēto pārkāpumu veidi

- Nepamatota iepirkumu sadalīšana vai apvienošana
- Neatbilstoša iepirkumu izziņošana
- Pretrunīga informācija iepirkuma dokumentācijā
- Neatbilstoši izslēgšanas nosacījumi
- Nesamērīgas, diskriminējošas kvalifikācijas prasības
- Nepamatotas tehniskās specifikācijas prasības
- Neskaidri, pretlikumīgi līguma piešķiršanas kritēriji
- Neatbilstoša iesniegto piedāvājumu vērtēšana
- Nepamatoti līguma grozījumi



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Iepirkumu sadalīšana

Vienā laikā iepirkti līdzīgi pakalpojumi un preces veido vienotu iepirkuma priekšmetu.

- ✓ *Pakalpojumi ir līdzīgi, ja tiem ir līdzīgs saturs, tos sniedz viens pakalpojumu sniedzēju loks, preces ir līdzīgas, ja tām ir viens izmantošanas mērķis un tās piegādā viens piegādātāju loks.*
- ✓ *Vienā laikā – ne tikai vienā dienā vai vienā nedēļā, bet arī ilgākā laika periodā izsludināti līdzīgi iepirkumi, ja pirmā iepirkuma izsludināšanas brīdī kopīgā vajadzība bija zināma vai to bija iespējams paredzēt*



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Iepirkumu apvienošana

Iepirkuma procedūras dokumentos jāskaidro, kāpēc nolemts nepiešķirt līguma slēgšanas tiesības daļās.



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Piemērs – nepamatota iepirkumu sadalīšana vai apvienošana

Sadalījums - piemēram, logu nomaiņa un jumta nomaiņa vienā objektā vai, piemēram, būvdarbi vienas ielas dažādos posmos

Nepamatota apvienošana – piemēram, degvielas iegāde un auto mazgāšana vai, piemēram, vairākas atšķirīga satura apmācības, kuru norise plānota dažādos laikos un vietās



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Iepirkumu izziņošana

- Nepareizi noteikts līguma veids (pakalpojumu vai piegādes līgums; PIL 2.pielikuma pakalpojums?)
 - Nepareizi CPV kodi
 - Pretrunīga informācija (piemēram, attiecībā uz iepirkuma daļām)
 - Iepirkuma dokumentācijas savlaicīga neievietošana pasūtītāja mājaslapā
- ✓ *Pasūtītājs nodrošina brīvu un tiešu elektronisku pieeju iepirkuma procedūras dokumentiem, **sākot ar attiecīgās iepirkuma procedūras izsludināšanas brīdi!***



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Piemērs – neatbilstoša iepirkuma izziņošana

*Iepirkuma priekšmets ir IT pakalpojumi.
Paziņojumā par līgumu kā galvenais
iepirkuma CPV kods ir noteikts 72222300-0
(Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi).
Papildus iepirkumā tiek iepirkti datoru
serveri.*

*Iepirkuma priekšmets - uztura speciālista
seminārs - konsultācija, izvēlēts CPV kods,
kas atbilst PIL 2.pielikuma 1. sadaļai, lai gan
pēc būtības pakalpojums atbilst PIL
2.pielikuma 2.sadaļai*



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Piemērs - pretrunīgu prasību noteikšana

Paziņojumā par līgumu norādītais vispārīgās vienošanās darbības laiks ir 8 mēneši (kā piedāvājumu iesniegšanas datums ir noteikts 2016.gada 4.aprīlis). Vienlaikus iepirkuma dokumentācijā noteikts, ka vispārīgā vienošanās ir spēkā līdz 2016.gada 31.decembrim;

Paziņojumā par līgumu norādīts, ka iepirkuma priekšmets netiek dalīts daļās, savukārt nolikumā paredzētas vairākas iepirkuma daļas.



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Iepirkumu izziņošana

Iepirkuma procedūras grozījumu uzskatīšana par precizējumiem

- ✓ *Pasūtītāja sniegtā papildu informācija ir uzskatāma par precizējumiem vienīgi tādā gadījumā, ja tai pēc būtības ir tikai precizējošs raksturs (piemēram, ja pasūtītājs, atbildot uz pretendenta uzdoto jautājumu, izskaidro kādu iepirkuma dokumentācijā noteikto prasību, nemainot tās saturu pēc būtības, vai izlabo tehniska rakstura kļūdu)!*



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Izslēgšanas noteikumi (PIL 42. pants)

- Jāietver nolikumā (var ietvert atsauci uz PIL 42.p.);
 - Neiekļauj normatīvajos aktos neparedzētus izslēgšanas nosacījumus
- ✓ *Piemēram, neizslēdz par viena un tā paša speciālista vai apakšuzņēmēja piesaisti vairāku pretendentu piedāvājumos*



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Izslēgšanas noteikumi (PIL 42. pants)

- Neattiecina uz personām, uz kurām likums neparedz attiecināt , t.sk. uz:
 - ✓ *apakšuzņēmējiem piegādes līgumos;*
 - ✓ *apakšuzņēmējiem saistībā ar PIL 42.panta 1.d.1.p.;*
 - ✓ *speciālistiem*



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Izslēgšanas noteikumi (PIL 42. pants)

Izslēdz, ja izslēgšanas gadījumi konstatēti arī attiecībā uz:

- **piegādātāju apvienības dalībniekiem**
- **personālsabiedrības biedriem**
- **apakšuzņēmēju**, kura veicamo būvdarbu vai sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz **10%** no kopējās publiska būvdarbu, pakalpojuma vai piegādes līguma vērtības, **izņemot 42.panta pirmās daļas 1.punktu**
- **personu, uz kuras iespējam kandidāts/pretenents balstās,** lai apliecinātu, ka tā kvalifikācija atbilst iepirkuma dokumentos noteiktajām prasībām.



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

EVIPD un uzticamības pārbaude

- Iepirkuma procedūras dokumentācijā jāparedz Eiropas vienotā iepirkuma procedūras dokumenta kā sākotnējā pierādījuma atbilstībai paziņojumā par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām pretendentu un kandidātu atlases prasībām pieņemšana
- Iepirkuma procedūras dokumentācijā jāparedz uzticamības nodrošināšanai iesniegto pierādījumu vērtēšana.



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Piemērs – nepilnīga prasība attiecībā uz EVIPD

Pretendents (personu apvienības dalībnieks) var iesniegt Eiropas vienoto iepirkuma procedūras dokumentu, kurā ir aizpildīta III.A, B,C, IV.A, B un VI.daļa, savukārt ārvalstu pretendentiem (personu apvienības dalībniekiem, personām, uz kuru iespējam pretendents balstās savas kvalifikācijas apliecināšanai, un apakšuzņēmējiem, kuru sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 10% no iepirkuma līguma vērtības) jāiesniedz Eiropas vienotais iepirkuma procedūras dokuments, kurā ir aizpildīta II, III.A, B, C un VI.daļa (par katru subjektu atsevišķi).



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Prasība norādīt informāciju par MVU

Iepirkuma dokumentācijā ir jāparedz pretendentu pienākums savā piedāvājumā iekļaut informāciju par to, vai piedāvājumu iesniegušā pretendenta uzņēmums vai tā piesaistītā apakšuzņēmēja uzņēmums atbilst mazā vai vidējā uzņēmuma statusam

Skatīt IUB skaidrojumu:

https://www.iub.gov.lv/sites/default/files/upload/skaidrojums_mazajie_videjie_uzn.pdf



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Neatbilstošas kvalifikācijas prasības

- Diskriminējošas
- Nesaistītas ar iepirkuma priekšmetu;
- Nesamērīgas ar iepirkuma priekšmetu



Kvalifikācijas prasības

- Pasūtītāju viedoklis – tā kā publisko iepirkumu regulējums tiešā veidā neaizliedz konkrētās atlases prasības, nav tiesiska pamata tās atzīt par neatbilstošām.
- EK nostāja – jebkurš atlases kritērijs, kurš var tikt interpretēts kā diskriminējošs vai neproporcionāls (nesamērīgs), nav akceptējams un var novest pie finanšu korekcijām.
- Samērīgums līguma priekšmetam nenozīmē, ka automātiski var prasīt iepriekšējo pieredzi līgumā ar identiskiem nosacījumiem (piemēram, ES fondu līdzfinansēts).



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Diskriminējošas kvalifikācijas prasības

- ✓ Tiesības (autorizācija) sniegt pakalpojumu vai piegādāt preces LV;
- ✓ Speciālistam ir LV sertifikāts uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi;
- ✓ Pretendents ir reģistrēts LV reģistrā uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi;
- ✓ Pretendents ir LV biedrības biedrs;
- ✓ Pieredzes prasības ir definētas, atsaucoties uz LV normatīvajiem aktiem;
- ✓ Speciālistiem ir latviešu valodas zināšanas (ja tas nav tieši saistīts ar iepirkuma priekšmetu)



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Piemērs - diskriminējošas kvalifikācijas prasības

Pretendenta personālam, kuram profesionālā kvalifikācija ir iegūta ārzemēs – Latvijas Republikas kompetentas institūcijas izdota un nolikuma prasībām atbilstoša sertifikāta kopija, kas apliecina ārvalstīs iegūtās izglītības un profesionālās kvalifikācijas atbilstību Latvijas Republikā noteiktajām prasībām;

Speciālistu izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai jāatbilst profesionālās izglītības profesionālo mācību priekšmetu pedagogam izvirzītajām prasībām (Ministru kabineta 2014.gada 28.oktobra noteikumu Nr.662 „Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību” izpratnē)



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Ar iepirkuma priekšmetu nesaistītas kvalifikācijas prasības

- ✓ pieredze ES fondu finansētos projektos;
- ✓ pieredze pakalpojumu sniegšanā konkrētiem subjektiem, piemēram, pasūtītājam PIL izpratnē, valsts pārvaldes iestādēm, pašvaldībām



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Ar iepirkuma priekšmetu nesamērīgas kvalifikācijas prasības

- ✓ Finanšu apgrozījums vairāk kā divas reizes pārsniedz paredzamo cenu;
- ✓ Personām, kas darbojas īsāku laiku, tiek prasīts proporcionāli lielāks apgrozījums;
- ✓ Specifiska pieredze katrā līgumā, neļaujot to pierādīt pa vairākiem līgumiem;
- ✓ Pieredze vairāk kā 3/5 gados (neattiecas uz PIL 2.pielikuma iepirkumiem, ir izņēmumi);
- ✓ Prasības attiecas uz visiem personu apvienības dalībniekiem (vai apakšuzņēmējiem)



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Piemērs - ar iepirkuma priekšmetu nesamērīgas kvalifikācijas prasības

Pretendenta kopējam apgrozījumam par iepriekšējiem 2 gadiem jābūt vismaz divu piedāvāto līgumcenu apjomā (neparedzot – kādam jābūt apgrozījumam pretendentiem, kas darbojas īsāku laiku);

Pretendentam jābūt pieredzei trīs apmācību pakalpojumu nodrošināšanā, kur katra līguma ietvaros nodrošināta viena lekciju zāle (200 personām) un sešas atsevišķas telpas darba grupām (katra 40 personām), nodrošinātas trīs kafijas pauzes un pusdienas



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Piemērs - ar iepirkuma priekšmetu nesamērīgas kvalifikācijas prasības

Pretendents apliecina savu pieredzi norādīto pakalpojumu sniegšanā par iepriekšējiem 5 gadiem (atklāta konkursa nosacījums).

- ✓ *Ja tas nepieciešams konkurences veicināšanai, pasūtītājs var noteikt garāku pieredzes apliecināšanas termiņu*



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Piemērs - ar iepirkuma priekšmetu nesamērīgas kvalifikācijas prasības

Nolikumā minētās kvalifikācijas prasības attiecas arī uz pretendenta norādīto apakšuzņēmēju, kura sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 10% no kopējās līguma vērtības, visiem personu apvienības vai personālsabiedrības biedriem, ja pretendents ir personu apvienība vai personālsabiedrība, kā arī uz personām, uz kuru iespējām pretendents balstās, lai apliecinātu savu atbilstību izvirzītajām kvalifikācijas prasībām.



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Iespēja grozīt neatbilstošas kvalifikācijas prasības

Direktīvas 2014/24/ES preambulas 81.apsvērums:

*... ar būtiskām izmaiņām būtu jāsaprot izmaiņas, kas jo īpaši saistītas ar tehniskām specifikācijām, attiecībā uz kurām ekonomikas dalībniekiem vajadzētu papildu laiku, lai tās izprastu un attiecīgi reaģētu. Tomēr būtu jāpaskaidro, ka šādām **izmaiņām nevajadzētu būt tik būtiskām**, ka tās būtu jāļaušas piedalīties citiem kandidātiem, nevis sākotnēji atlasītajiem, vai ka tās būtu jāļaušas iepirkuma procedūrai piesaistīt papildu kandidātus. Tas jo īpaši varētu attiekties uz gadījumiem, kad izmaiņas līguma vai pamatlīguma raksturu padara par materiāli atšķirīgu no tā, kas sākotnēji paredzēts iepirkuma procedūras dokumentos.*



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Nepamatotas tehniskās specifikācijas prasības

- Norādes par konkrētiem zīmoliem bez piebildes «vai ekvivalents»;
- Prasības par preču sertifikāciju tieši LV;
- Prasības, kas nav nepieciešamas līguma izpildei;
- Prasības par finanšu rezervi vai konkrētu peļņas vai virsizdevisumu likmi.



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Nepamatotas tehniskās specifikācijas prasības

Vieglā automobiļa iepirkuma tehniskajā specifikācijā pie auto krāsas norādīta prasība: visas krāsas (izņemot sarkanu un dzeltenu);

Vieglā automobiļa nomas iepirkuma tehniskajā specifikācijā pie maksimālā auto nobraukuma norādīts: 50 678 km;

Mēbeļu iepirkuma tehniskajā specifikācijā pie galda izmēra norādīts: 150 x 80 cm.



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Piedāvājuma izvēles kritēriji

- Nav detalizēti aprakstīti kritēriji, ja pasūtītājs saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu plānojis noteikt, vērtējot izmaksas un kvalitātes kritērijus

Pasūtītājs paredzējis piešķirt 60 punktus par zemāko cenu, 40 punktus par kvalitāti, nenosakot – kādi piedāvājuma aspekti tiks vērtēti kvalitātes kritērijā



Piedāvājuma izvēles kritēriji

- Kritēriji nav tieši saistīti ar līguma izpildi
- Iegūstamais punktu skaits noteikts ar lielu amplitūdu

Punktu skaits vērtēšanas kritērijā „Pretendenta sniegtās informācijas detalizācijas pakāpe” tiek piešķirts atkarībā no tā, vai pretendenta sniegtā informācija ir: 1) skaidra, detalizēta un nerada jautājumus par pakalpojuma sniegšanas kvalitāti (šādā gadījumā tiek piešķirti 35 punkti); 2) norādītā informācija nav pietiekami detalizēta un rada jautājumus par pakalpojuma sniegšanas kvalitāti (šādā gadījumā tiek piešķirti 17 punkti).



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Ieteikumi piedāvājumu vērtēšanas kritēriju noteikšanā

Mācību pakalpojumiem (viens no iespējamajiem kritērijiem – ja tiek rīkots saskaņā ar PIL 10.pantu)

0-30 punkti: Pretendenta pieredze mācību procesu organizācijā, sniedzot līdzīga apjoma un satura pakalpojumus: ne vairāk kā 5 nozīmīgākos mācību projektos (programmās), kas organizēti pēdējo 3 gadu laikā:

- 10 punkti – Pretendents ir apmācījis vismaz 200 cilvēkus;
- 20 punkti – Pretendents ir apmācījis vismaz 400 cilvēkus;
- 30 punkti – Pretendents ir apmācījis vairāk kā 500 cilvēkus.



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Neatbilstoša iesniegto piedāvājumu vērtēšana

- Netiek pārbaudīta pretendenta atbilstība izlīgšanas nosacījumiem;
- Piedāvājumi tiek noraidīti formālu iemeslu dēļ, neizvērtējot trūkumu būtiskumu;
- Par uzvarētāju tiek atzīts iepirkuma nolikumā noteiktajām kvalifikācijas prasībām neatbilstošs pretendents;
- Netiek pārbaudītas aritmētiskās kļūdas finanšu piedāvājumā;
- Tiek pieļauta tādu papildu dokumentu vai skaidrojumu iesniegšana, kas maina pretendenta iesniegto piedāvājumu



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Nepamatoti līguma grozījumi

- Tiek nomainīti piedāvājumā norādītie speciālisti ar tādiem, kuru kvalifikācija neatbilst iepirkuma nolikumā noteiktajām prasībām;
- Tiek nomainītas piedāvājumā norādītās preces vai materiāli pret neekvivalentiem;
- Nepamatoti tiek pagarināts līguma izpildes termiņš;
- Mainīta līgumā noteiktā samaksas kārtība (piemēram, izmaksāts avanss, kas sākotnēji netika paredzēts);
- Mainīti līgumā paredzētie nodrošinājumi (bankas garantijas vietā iesniedzot apdrošināšanas polisi)



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Skaidrojumi, ieteikumi

- *Skaidrojums par biežāk konstatētajām kļūdām ES fondu projektu iepirkumos – <http://iub.gov.lv/lv/node/183>*
- *Iepirkumu pirmspārbaužu veikšanas metodika sadarbības iestādei – <http://iub.gov.lv/lv/node/98>*
- *Pirmspārbaužu metodikas sanāksmju protokoli - <http://esfondi.lv/page.php?id=1143>*
- *<http://esfondi.lv/sanaksmju--protokoli-1>*
- *EK vadlīnijas – Publiskais iepirkums – norādījumi praktizējošiem speciālistiem par to, kā nepieļaut tipiskākās kļūdas www.esfondi.lv/upload/14-20_gads/guidance_public_proc_lv.pdf*



Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Paldies! Jautājumi?

Daina Pulkstene

Centrālās finanšu un līgumu aģentūras

Juridiskā nodrošinājuma un projektu atlases departamenta

Juridiskā nodrošinājuma nodaļas

vecākā eksperte – juriskonsulte

daina.pulkstene@cfla.gov.lv

Rīga, 02.06.2017.